

A tűszúrásos és vágási sérülések okozta balesetek alakulása szakdolgozók körében

Dr. Balogh Zoltán

SE EMK XI. Betegbiztonsági Fórum
Budapest, 2010. december 2.

A kutatás célja

Figyelemfelvívás

- döntéshozók,
- szakmapolitikusok,
- az intézmény tulajdonosai,
- működtetői, irányítói

A tényeken alapuló döntéshozatal támogatása hazai kutatás eredményeivel

A szükséges fejlesztések elindításának, valamint folytatásának kezdeményezése

A kutatás tárgya

Annak vizsgálata, hogy az egészségügyi ágazatban tevékenykedő szakdolgozók:

- milyen mértékben érintettek a tűszúrásos és vágásos balesetek tekintetében, továbbá
- milyen tényezők befolyásolják a balesetek kialakulását, valamint
- mit tesznek a dolgozók és az egyes munkahelyek ezen problémák feltárására, megoldására, további balesetek megelőzésére.

A kutatás hipotézisei

Feltételeztük, hogy:

- a tűszúrás és vágás okozta sérülések gyakorisága nőtt hazánkban az elmúlt két esztendőben
- a sérülések legfőbb okát hazánkban az előre nem látható, váratlan események, valamint a hiányos és hibás védőfelszerelések jelentik.
- kollégáink legalább tisztában vannak a balesetek kockázatával, de nem megfelelő módon és mértékben jelentik az elszenvedett eseményeket, azonban e tekintetben javuló tendencia mutatható ki.

A kutatás módszertana 1.

2005-ben zajló svédországi felmérés során használt standardizált kérdőív hazai adaptálása a MESZK szakmai tagozatainak bevonásával

2006 nyarán próbafelmérés Budapest 1 fekvőbeteg intézményében 31 zárt és 1 nyitott kérdést tartalmazó önkitöltős kérdőívvel

2006 szeptemberében a kérdőív véglegesítése

A kutatás módszertana 2.

Országos reprezentatív mintavétel alapján a MESZK Területi Szervezetinek közreműködésével anonim módon történő kitöltéssel:

1. vizsgálat 2006. szeptember 15-október 15. között

2. vizsgálat 2008. október 20-november 20. között

Eredmény feldolgozás számítógépes program (SPSS 16.0 Verzió) segítségével leíró és matematikai statisztikai módszerrel végeztük. Szignifikancia szint megállapításához Chi^2 próbát alkalmaztuk.

A vizsgálati minta jellemzői 1.

Szakmacsoportok	Átlagéletkor a mintában [év]	Szakdolgozó átlagéletkor* [év]
Ápoló	37,5	35,4
Műtős asszisztens	41,5	42,6
Aneszteziológus asszisztens	41,4	43,1
Képzőterületi diagnosztika területén dolgozó asszisztens	41,4	43,3
Labor-asszisztens	44,3	46,7
Szülésznő	40,3	40,5
Mentésügyben dolgozó (ápoló, mentőtiszt)	37,0	39,1
Átlag	40.5	41,5

*A MESZK Országos Működési Nyilvántartás adatbázisa alapján.

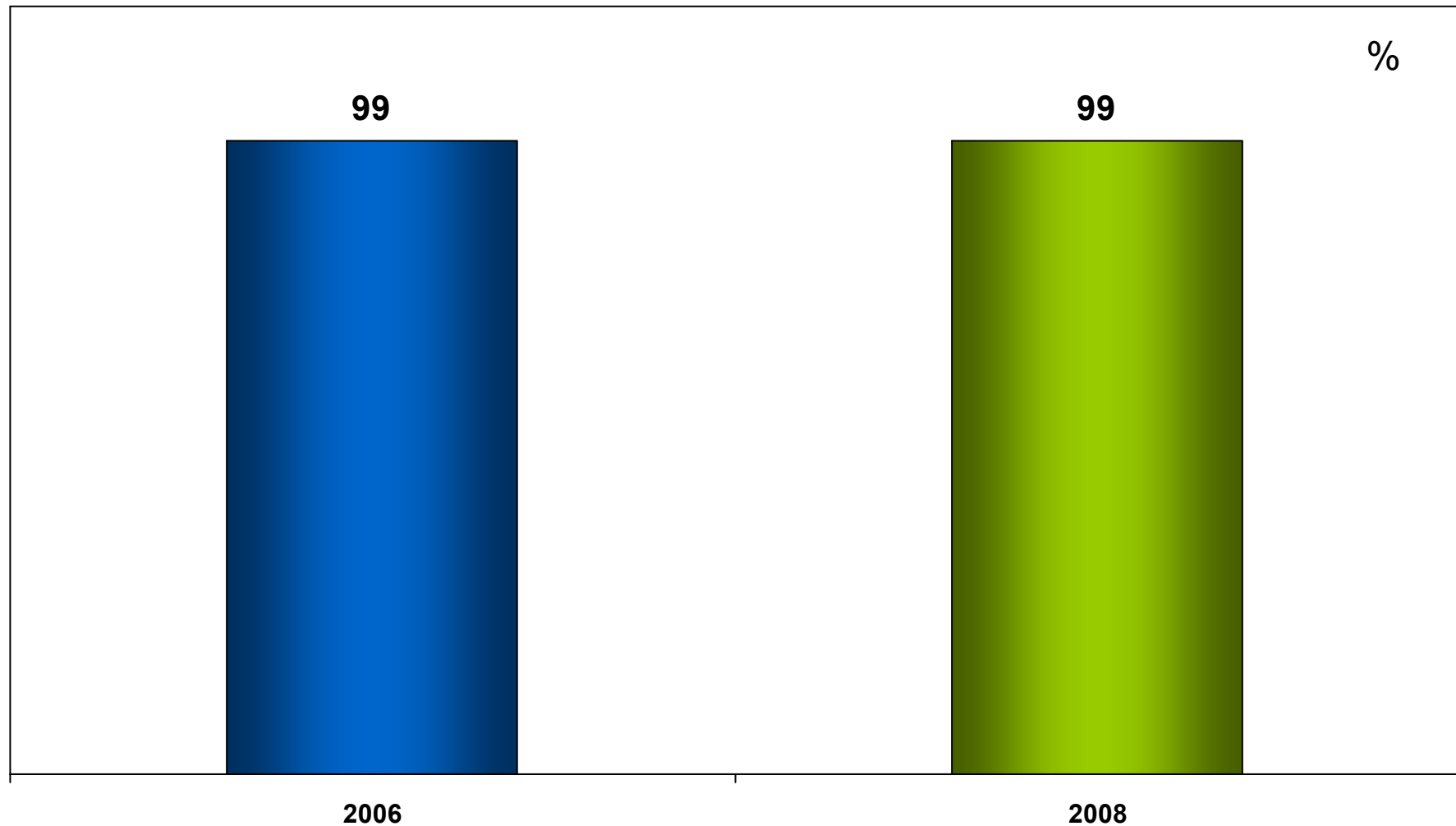
A vizsgálati minta jellemzői 2.

	A teljes minta [fő]	A teljes minta [%]	Az összes, vizsgálati csoportba tartozó szakdolgozó országosan [%]*
30 év alatt	1115	23,30	22,30
31-40 éves	1779	37,10	38,31
41-50 éves	1200	25,10	23,69
50 év felett	630	13,20	15,70
Összesen válaszolt	4725	98,70	100,00
Adathiány	65	1,30	-
Összesen	4789	100,00	100,00

*A MESZK Országos Működési Nyilvántartás adatbázisa alapján.

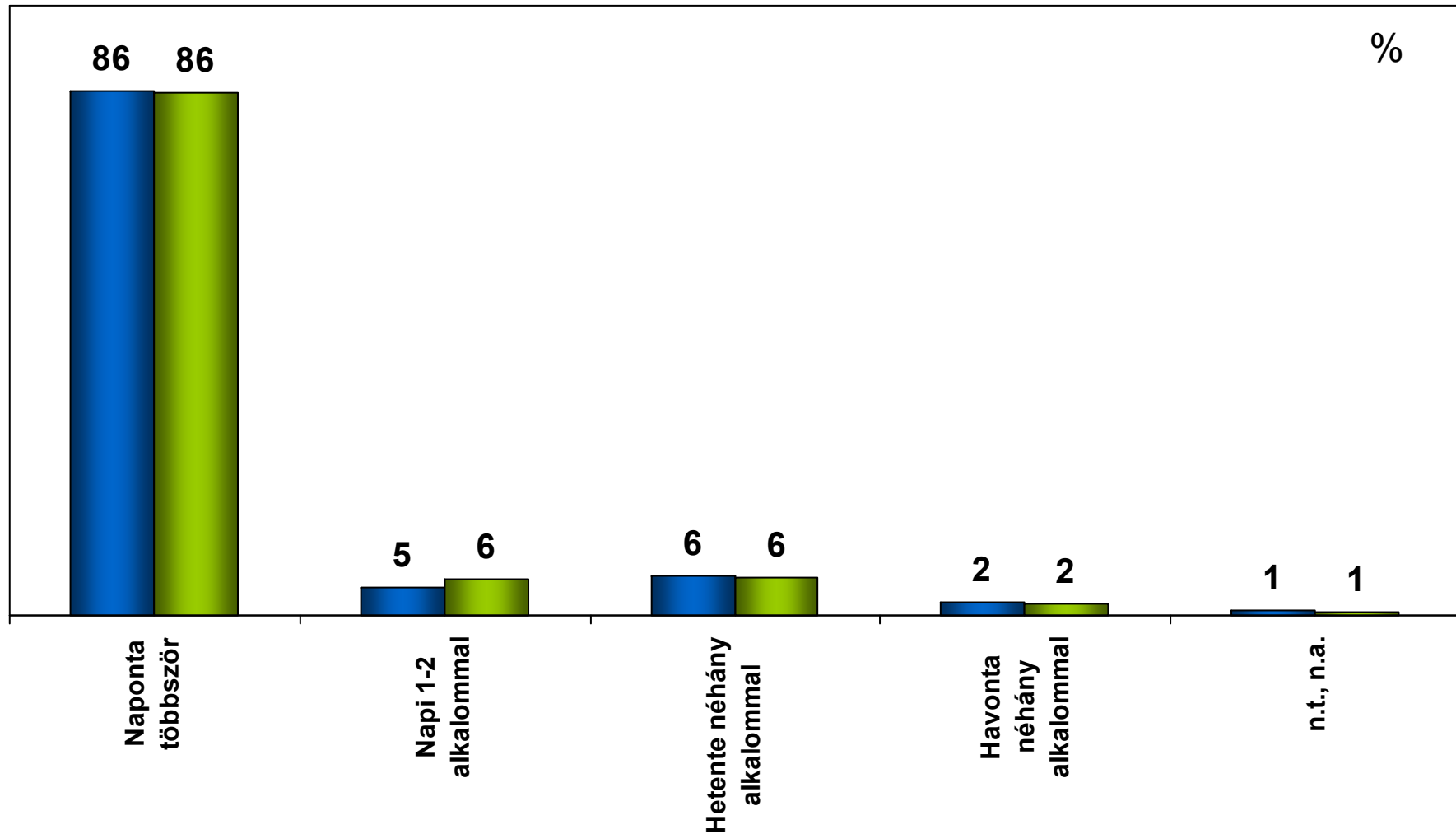
Kapcsolatba kerül Ön munkája során szűrő és/vagy vágó eszközökkel ill. vérrel?

(2006: N=4789, 2008: N=3824)

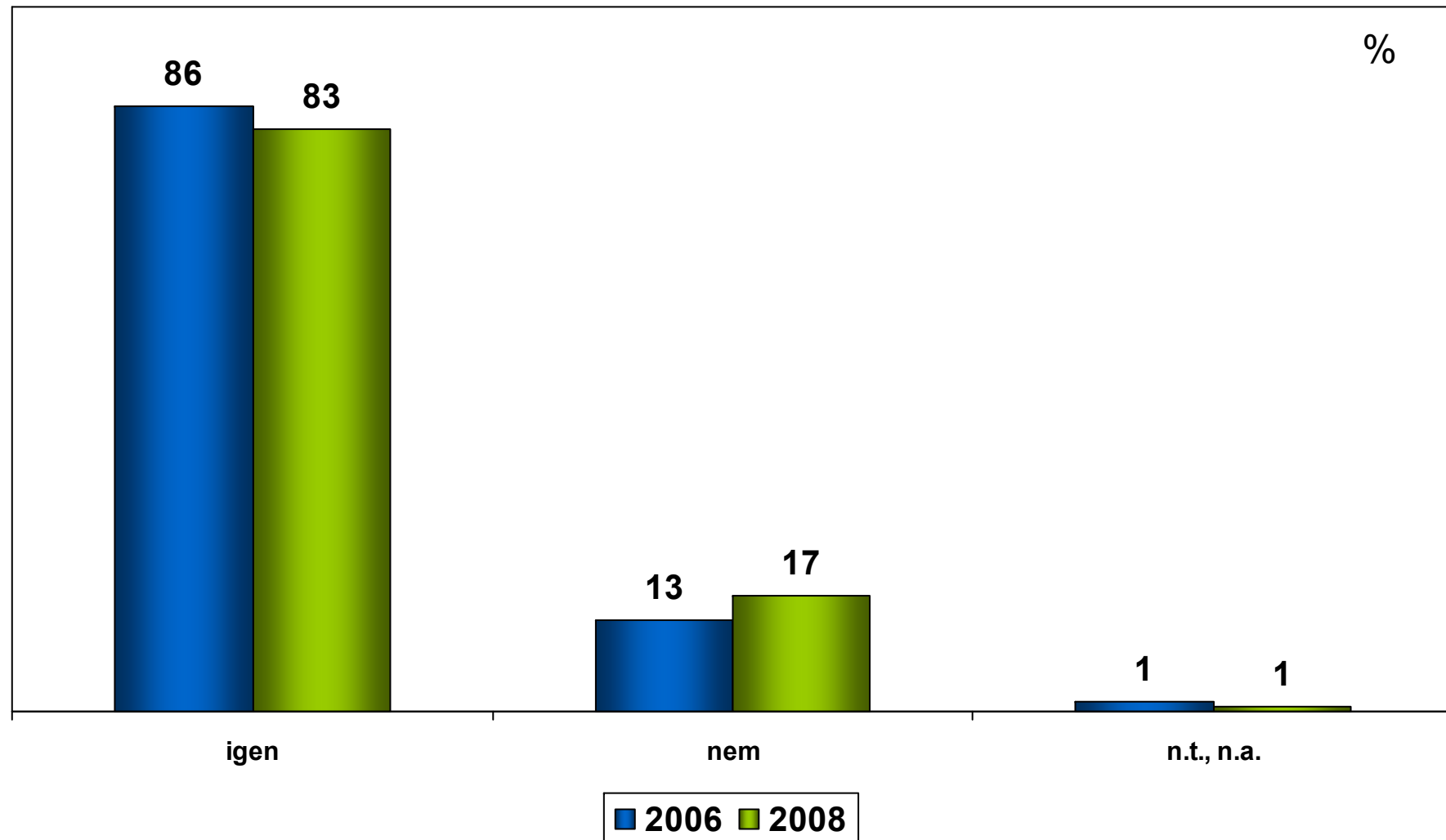
Milyen gyakran kerül kapcsolatba Ön munkája során szűrő és/vagy vágó eszközökkel ill. vérrel?

(2006: N=4789, 2008: N=3824)

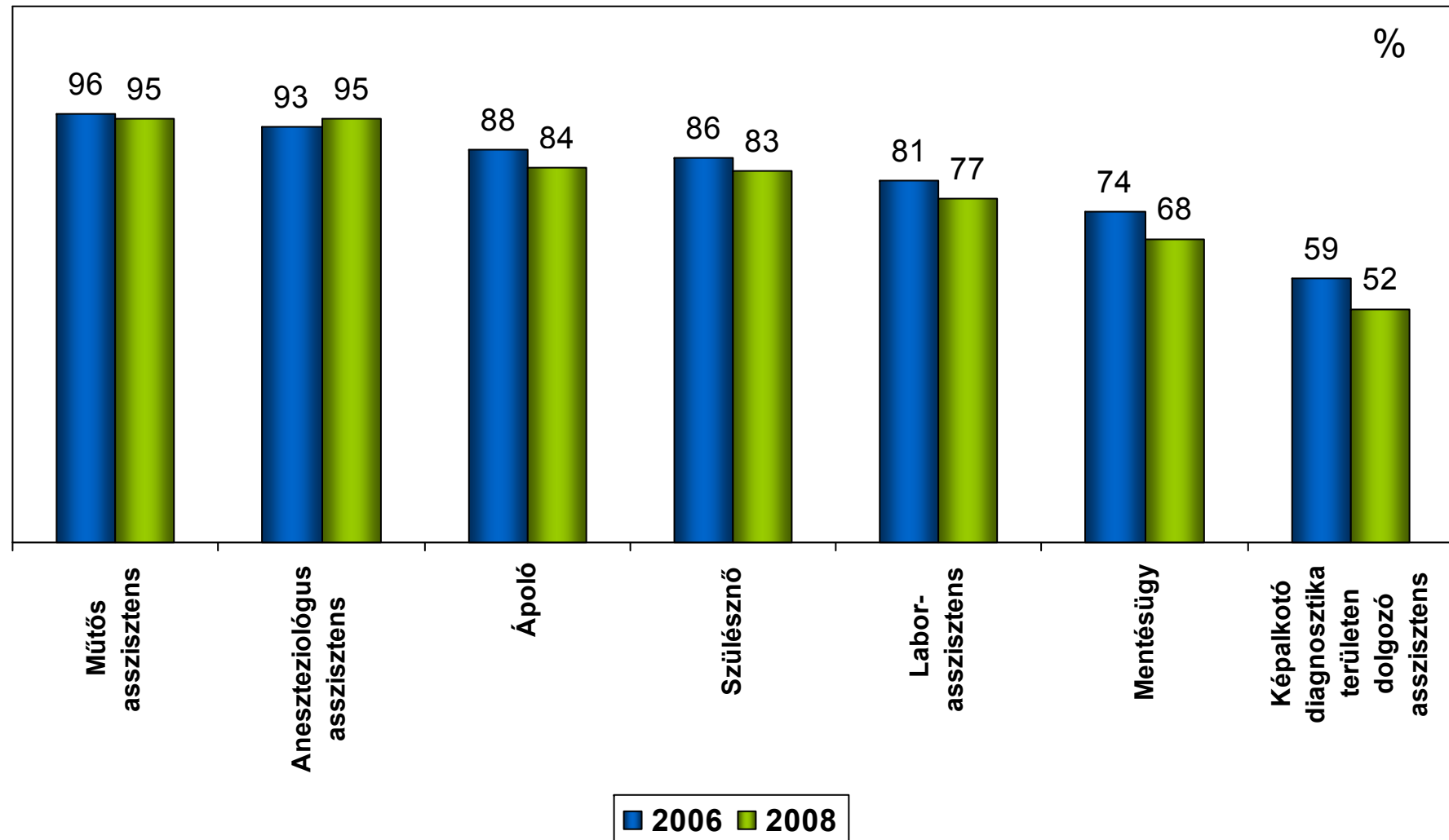

Előfordult már Önnek, hogy munkája során megszúrta és/vagy megvágta magát?

(2006: N=4789, 2008: N=3824)

Előfordult már Önnek, hogy munkája során megszúrta és/vagy megvágta magát?

A tűszűrős balesetek előfordulásának gyakorisága

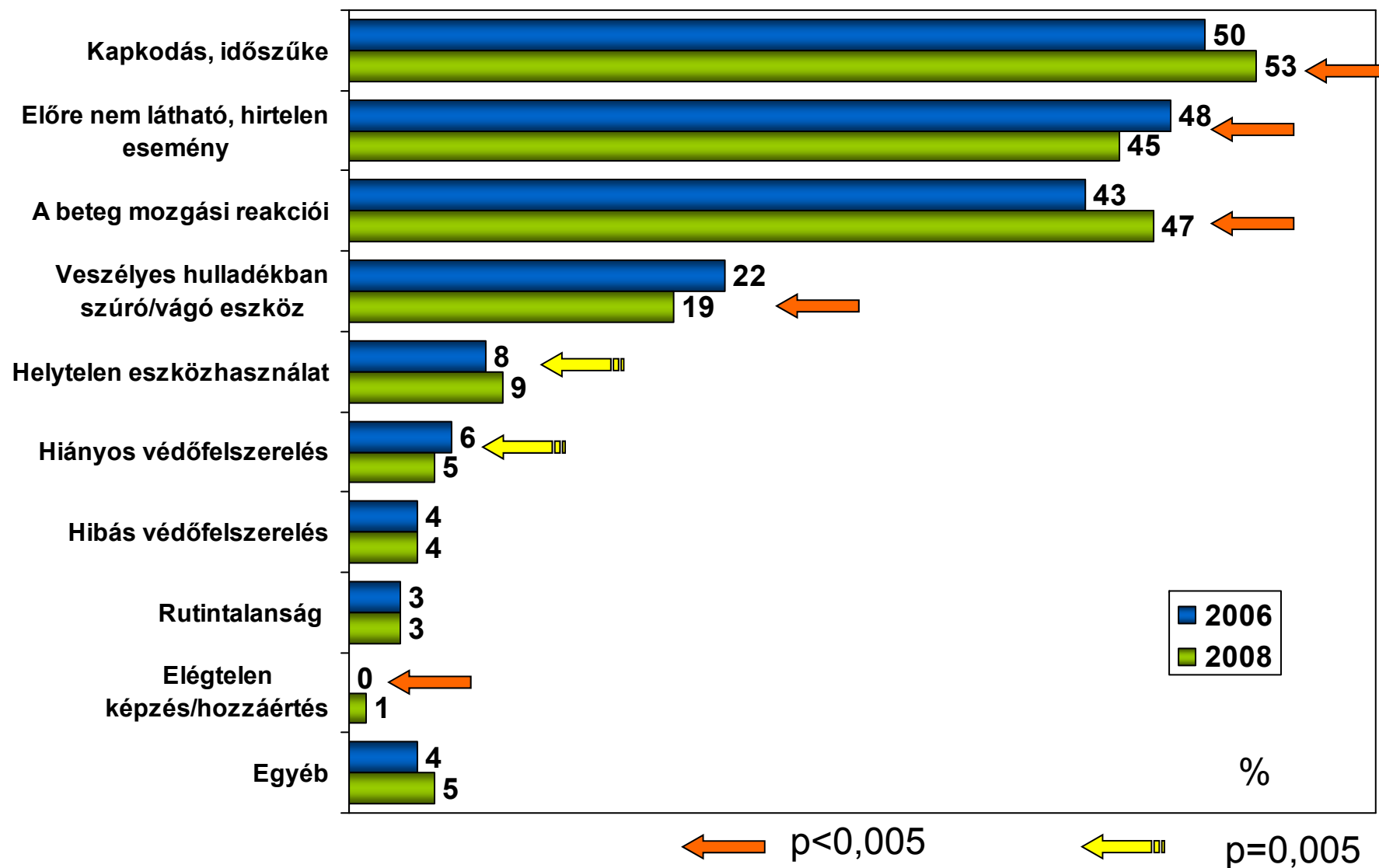
(N1=4789, N2=897)

	Baleset az elmúlt 1 hónapban		Baleset az elmúlt 1 évben		Baleset az elmúlt 10 évben	
	2006	2008	2006	2008	2006	2008
Igen, 1-3 alkalommal	19,4%	15,2%	49,8%	39,1%	53,3%	51,2%
Igen, 4-10 alkalommal	1,0%	0,8%	8,2%	6,5%	19,9%	15,6%
Igen, 10 vagy több alkalommal	0,2%	0,2%	3,9%	2,6%	16,4%	11,9%
Nem	77,7%	82,2%	35,2%	49,0%	8,0%	18,7%
Nem tudom	1,7%	0,0%	2,8%	0,0%	2,5%	0,0%
Összesen	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

p>0,005

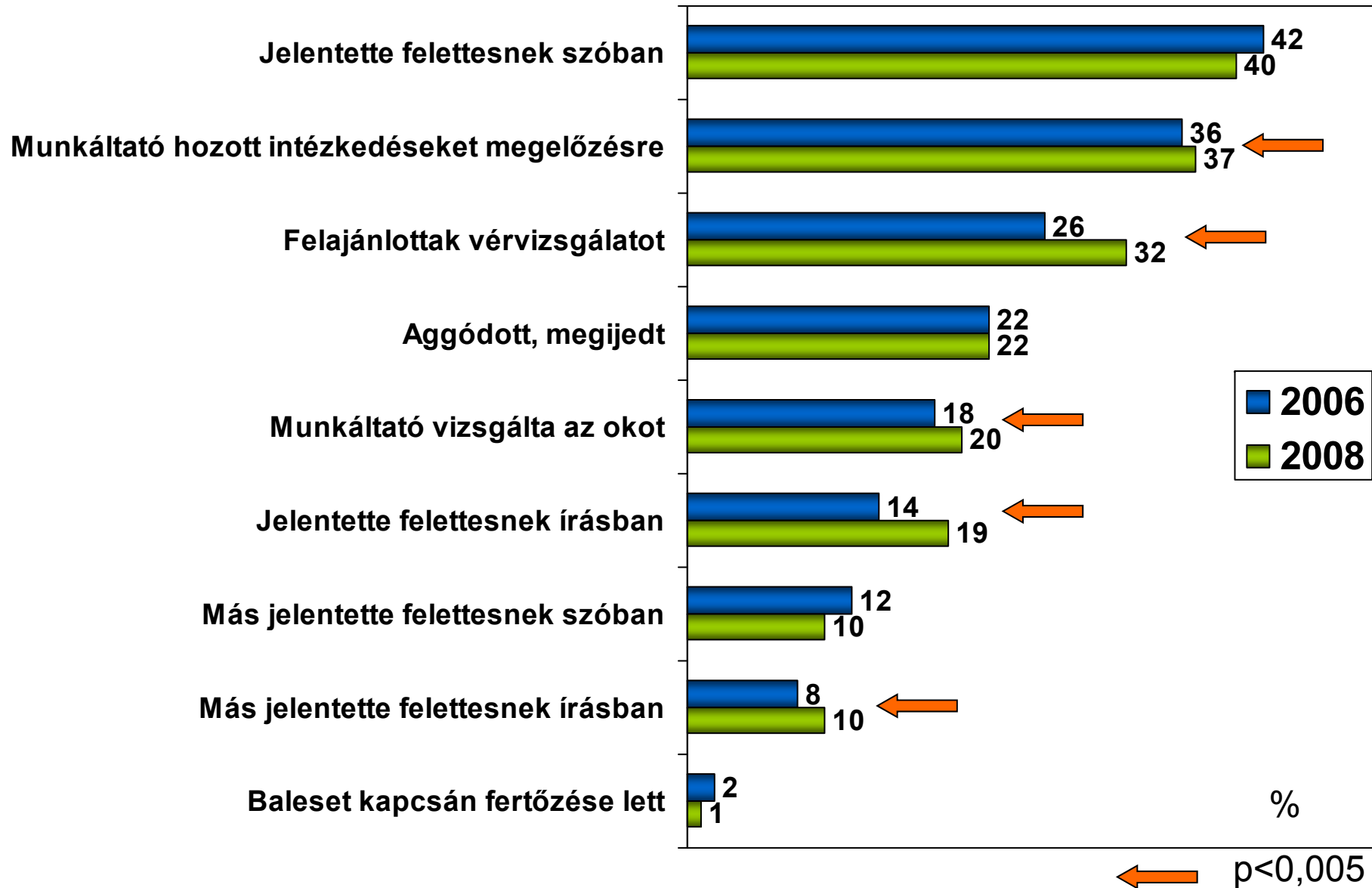
Melyek voltak a balesetek fő okai?

(Több válasz is jelölhető volt)

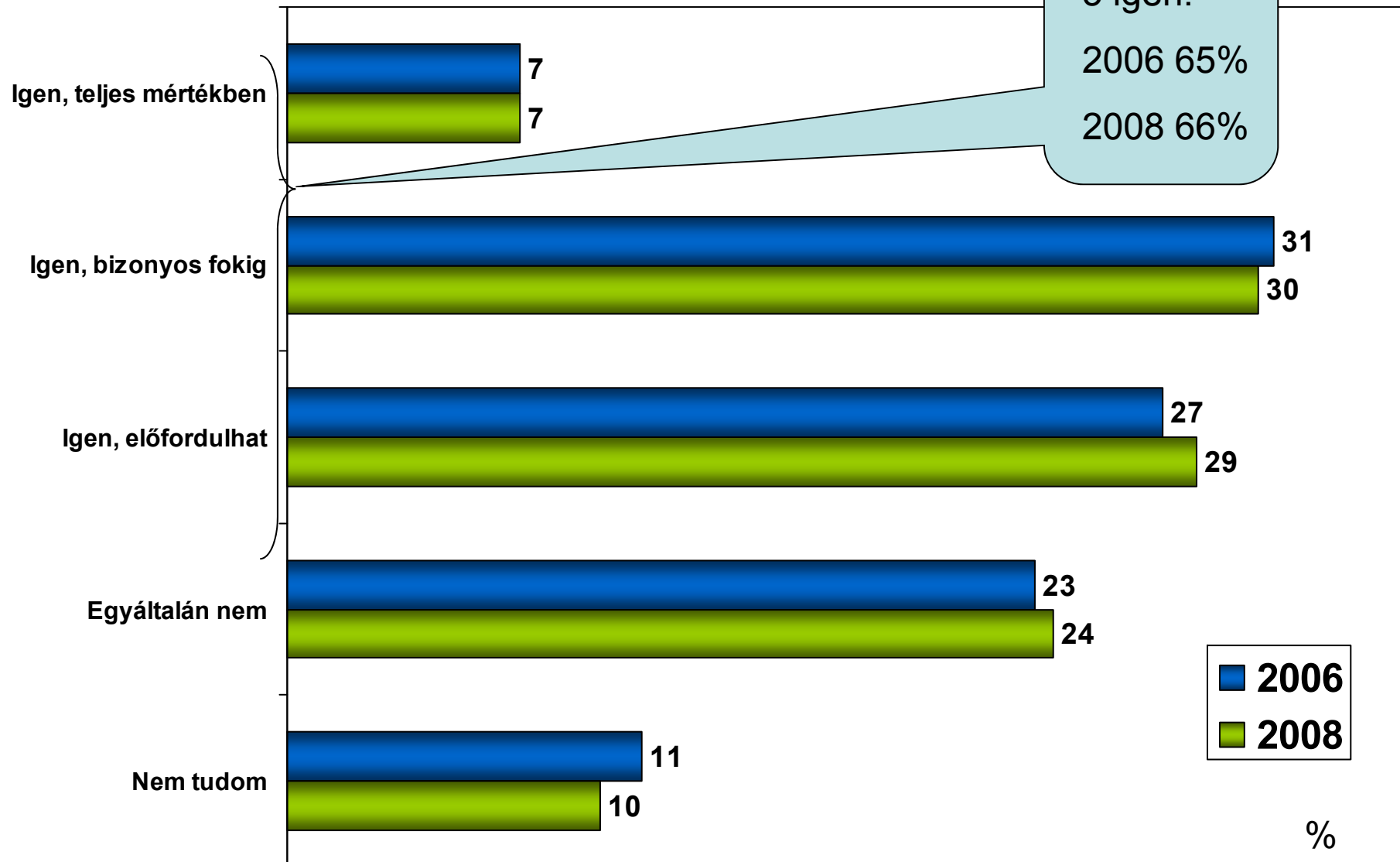

Mi történt a baleset kapcsán...

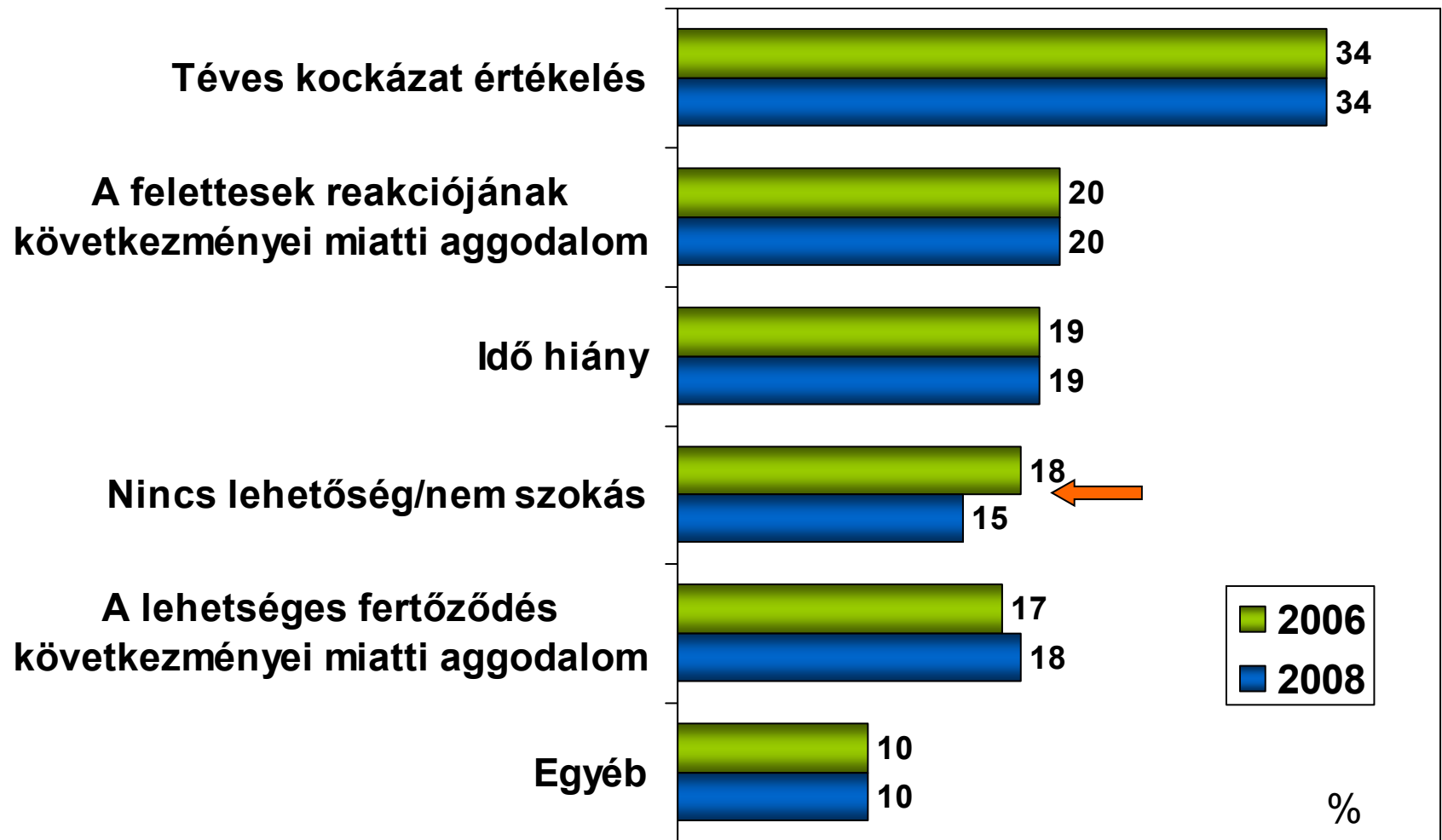
(igen válaszok aránya)

Ön úgy találja, hogy a vérrel szennyeződött, szúrt és vágott sérüléseket elszenvedett emberek ódzkodnak a baleset jelentésétől?

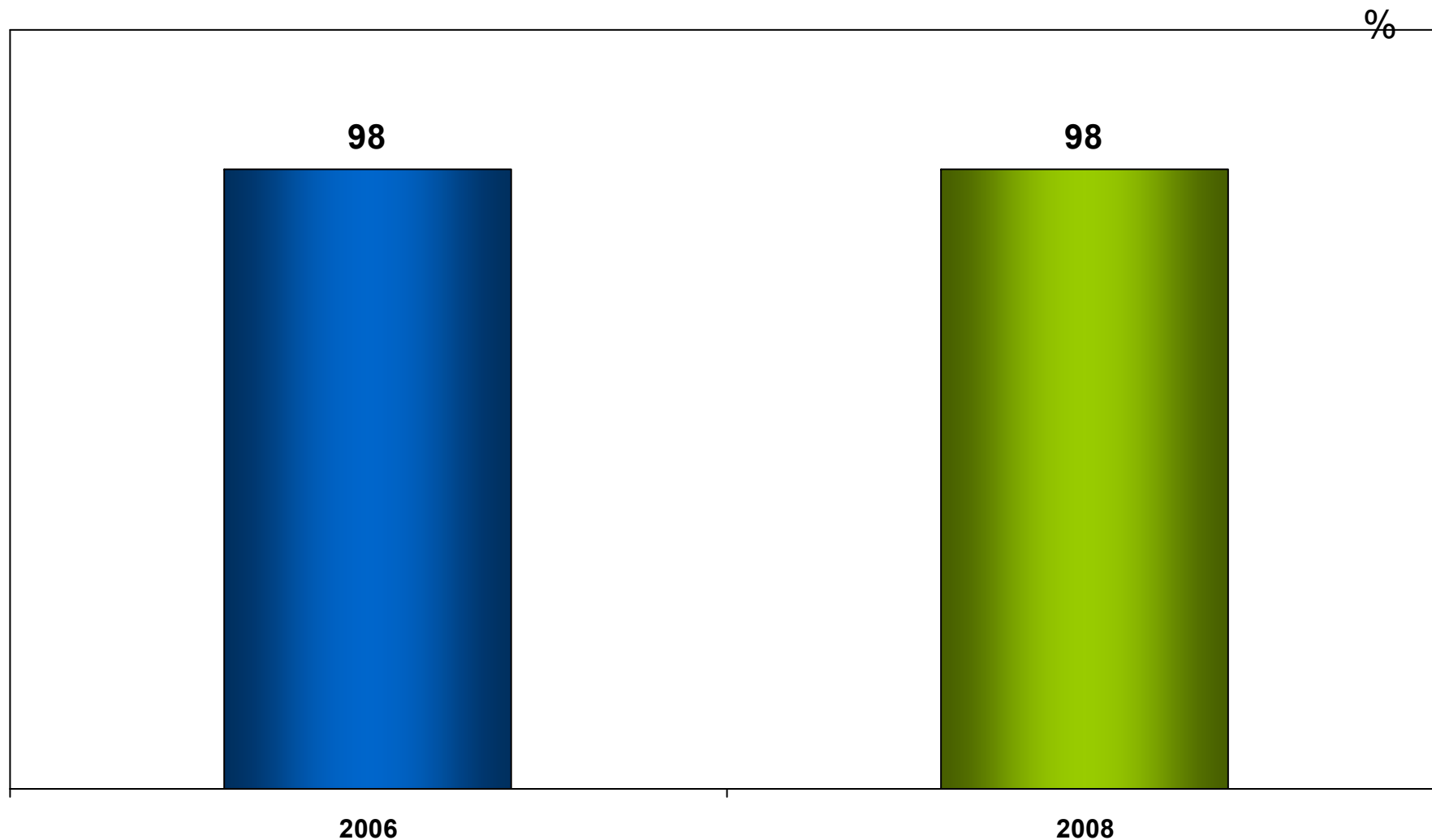
Ön mit gondol, mi az oka annak, ha nem jelentik a sérüléseket?

← p < 0,005

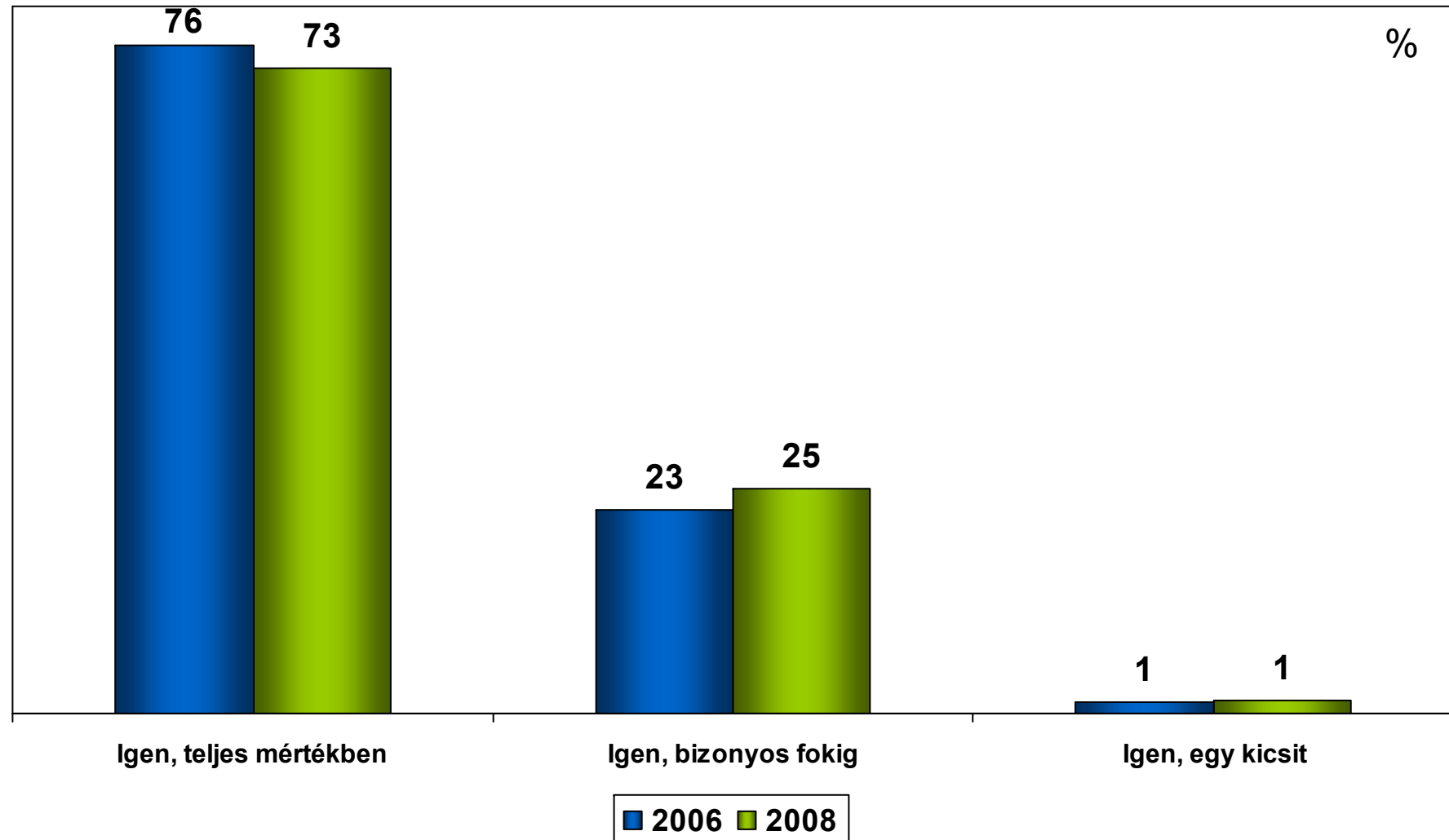
Tanulmányai során megismerte Ön a szúrt és vágott sérülésekhez, valamint a nyálkahártyával vagy bőrrel érintkezésbe kerülő vérhez társuló kockázatokat?

(2006: N=4789, 2008: N=3824)

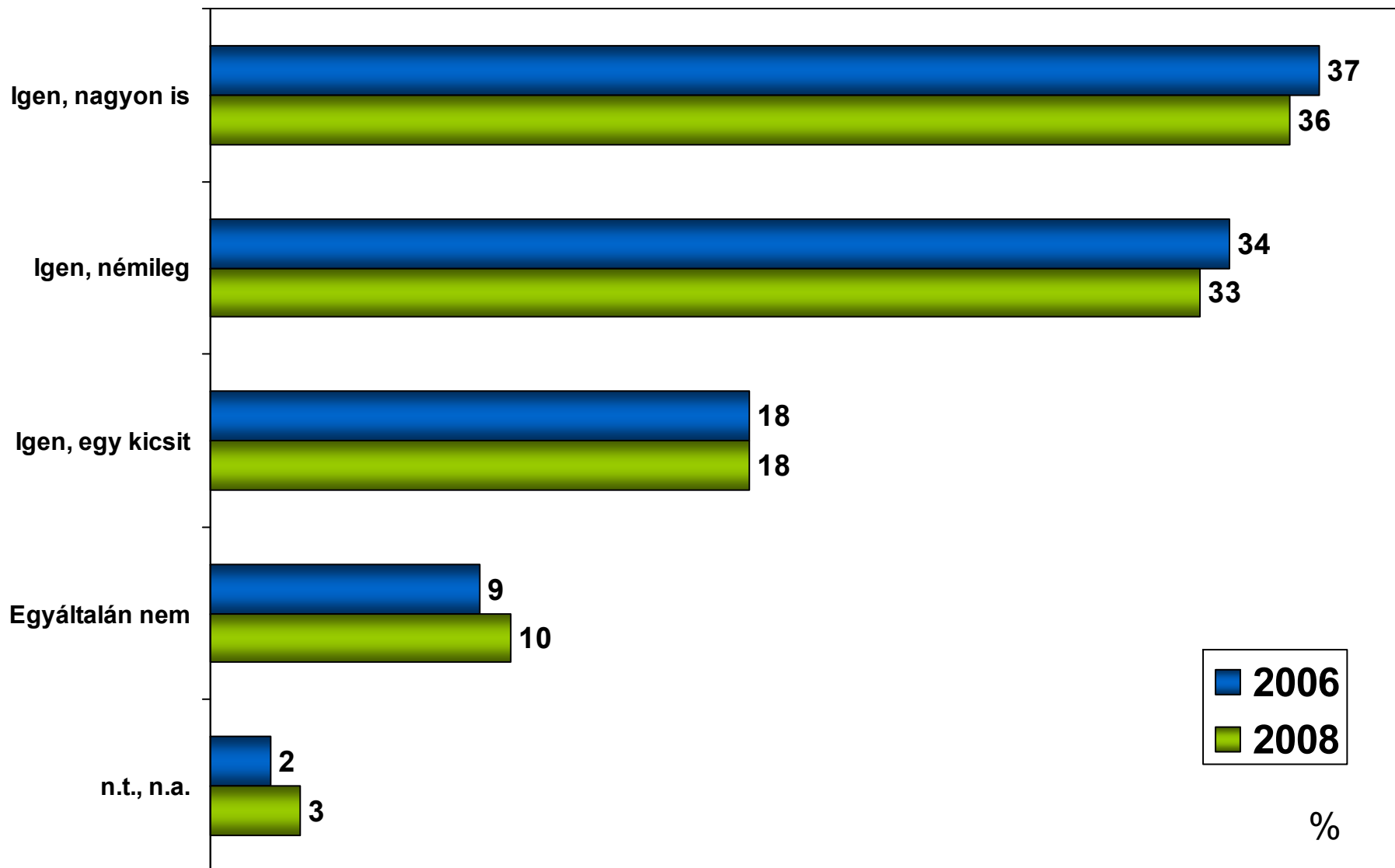

Tisztában van Ön a szúrt és vágott sérüléseket követően, a nyálkahártyával vagy bőrrel érintkező vér útján terjedő fertőzések kockázataival?

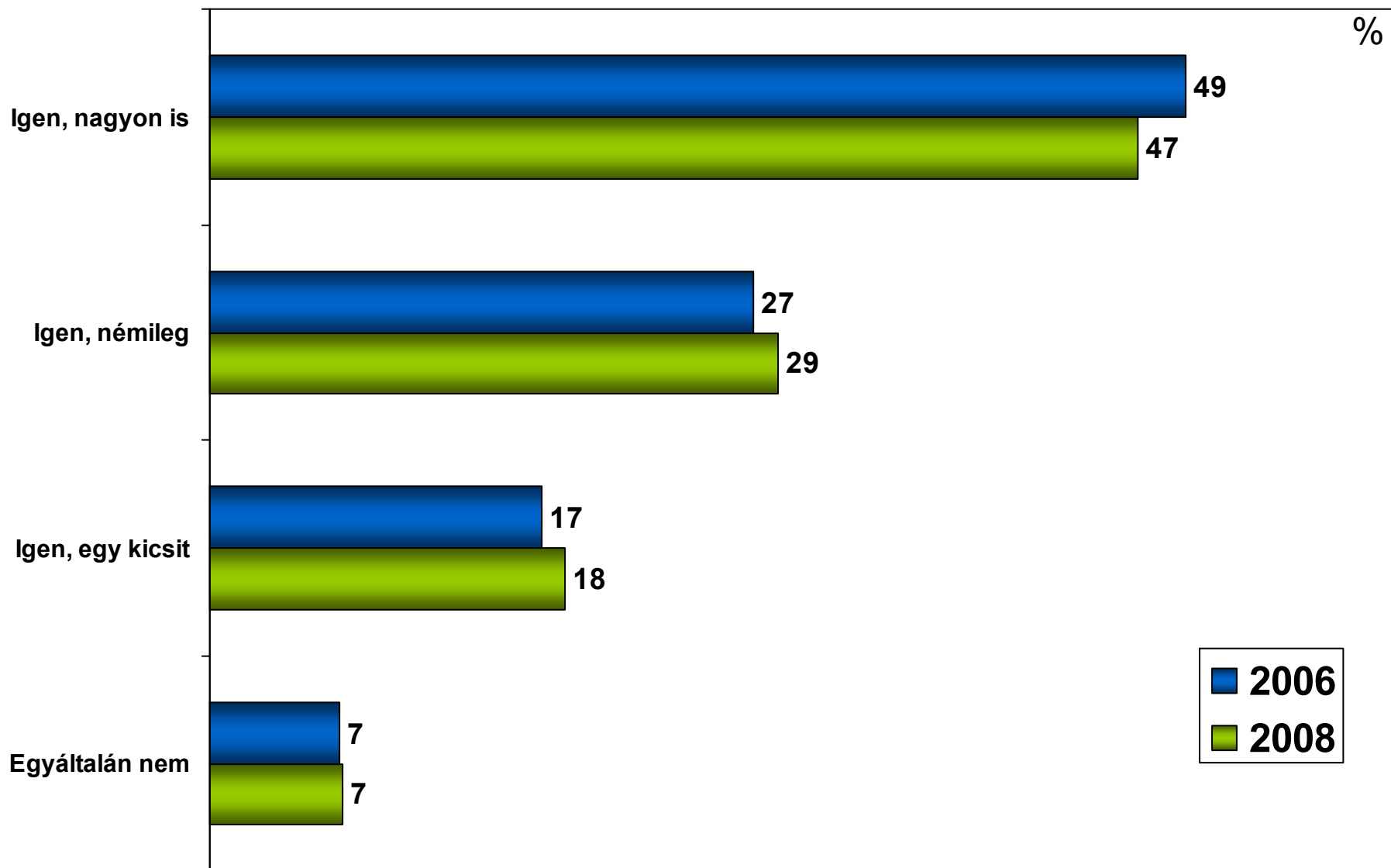
(2006: N=4789, 2008: N=3824)

Téma az Ön munkahelyén a szűrő és vágó eszközökkel kapcsolatos kockázat?

Aggasztja Önt annak a kockázata, hogy szakmájában szúrt és vágott sérüléseket szenvedhet el, és hogy nyálkahártyája és bőre vérrel kerülhet érintkezésbe?

Hipotézisekkel való összevetés

Feltételeztük, hogy:

- a tűszúrás és vágás okozta sérülések gyakorisága nőtt hazánkban az elmúlt két esztendőben
- a sérülések legfőbb okát hazánkban az előre nem látható, váratlan események, valamint a hiányos és hibás védőfelszerelések jelentik.
- kollégáink legalább tisztában vannak a balesetek kockázatával, de nem megfelelő módon és mértékben jelentik az elszenvedett eseményeket, azonban e tekintetben javuló tendencia mutatható ki.

Következtetések

- A szakképzés során kiemelt szerepet kell adni a kockázati tényezőkkel kapcsolatos ismeretek, a lehetséges megelőzési módszerek átadásának.
- Magatartás- és tudatformálás a szakdolgozóknál és a vezetőkben a személyes felelősség hangsúlyozásával.
- Megfelelő munkakörülmények és az egyes munkafolyamatokhoz kapcsolódó tárgyi és személyi feltételek pontosítása és ezek alapján történő biztosítása.
- Biztonságos vérvételi rendszerek, balesetek megelőzését biztosító tűk alkalmazása.
- További elemzések, további vizsgálatok szükségesek.

Felhasznált irodalom

1. EFN supports European Campaign: European Parliament calls for urgent legislative measure Lives of Europe's 6 Million Nurses at Risk!
<http://www.pcnweb.org>
2. EFN supports European Campaign: Nursing leaders to visit European Parliament to support initiative for safer working conditions.
<http://www.pcnweb.org>
3. EFN supports European Campaign: EFN position paper on the prevention of sharp injuries. <http://www.pcnweb.org>
4. ICN on Preventing Needlestick Injuries. <http://www.icn.ch>
5. European Parliament: Second Report with recommendations to the Commission on protecting European healthcare workers from blood borne infections due to needlestick injuries. <http://www.icn.ch>
6. EuroHírek: A fertőzött tűktől védene az egészségügyi dolgozókat.
<http://www.euraktiv.hu>
7. Mooney, H.: EU legislation will mean safer needles. NURSING times.net 2009.06.09.
8. Mooney, H.: NHS faces delay in implementing new needlestick rules. NURSING times.net 2009.06.16.
9. Slater, K. Whitby, M.: Prevention of needlestick injuries: The need for strategic marketing to address health care worker misperceptions. AJIC 2007;35(8):560-562.
10. www.nursingtimes.net: UK nurses welcome European measures to reduce needlestick injuries. (2009.06.10.)
11. www.vardforbundet.se
12. www.slf.nu